

Autor scenariusza: Anna Walczak

TYTUŁ – WODNE PRZEDSTAWIENIE

Podtytuł: Warsztaty dla dzieci poświęcone wietnamskiemu teatrowi lalek wodnych

Temat: Wietnamski teatr lalek wodnych.

Cele:

- wzbudzenie zainteresowania kulturą wietnamską;
- przedstawienie teatru lalek wodnych jako elementu kultury wietnamskiej;
- przybliżenie genezy i specyfiki teatru lalek wodnych.

Potrzebne środki i materiały:

muzyka wietnamska; kartki papieru formatu A-4; długopisy/ołówki; nożyczki; klej; wietnamskie nakrycia głowy zwane Non (zał.1); fiszki do wykorzystania jako losy; przepaski/chustki do przewiązania oczu; kartki z literami, które po złożeniu w całość tworzą słowo WIETNAM; kartki z sylabami, tworzącymi napisy TEATR, LALEK, WODNYCH; mapa świata; opis teatru lalek wodnych wraz z jego zdjęciami i historią (zał.2); lalki wycięte z białej pianki, dostępnej w sklepach dla plastyków (zał.3) – 2-3 pianki 100x70 cm; kredki pastelowe; ilustracje lalek wodnych (zał.4); „Opowieść o kamiennym psie” (zał.5); plastikowe patyczki używane najczęściej do balonów; taśma klejąca; spinacze do bielizny; balony - każdy kolor musi się powtórzyć 2 razy; ilustracja przedstawiająca sposób umocowania patyczków do lalki (zał.6); taśma malarska; niebieski materiał; lista propozycji scenek do odegrania (zał.7).

Realizacja

Integracja

Zabawy integracyjne można przeprowadzić nawet wówczas, gdy uczestnicy znają swoje imiona. Sprawdzają się one nie tylko w przełamaniu „pierwszych lodów”, ale także jako rozgrzewka.

1. Ziarenka ryżu na wietrze

Tło zabawy stanowi muzyka wietnamska. Prowadzący zajęcia prosi dzieci, żeby przykucnęły i nakryły głowy dłońmi. Są teraz małymi, kietkującymi ziarenkami. Ziarenka, pod wpływem wiatru, stopniowo zaczynają się poruszać. Wszystkie opadają w jednym rogu sali. Prowadzący wyczytuje po kolei imiona dzieci, najlepiej w kilkusekundowych odstępach (warto spisać imiona wszystkich uczestników, jak tylko przyjdą na zajęcia, nie pominiemy wtedy nikogo podczas zabawy). Każde wyczytane dziecko przemieszcza się, niesione przez wiatr, na drugi koniec sali. Pozostali uczestnicy powtarzają jego imię, imitując szum wiatru. Ćwiczenie można powtórzyć, dla lepszego zapamiętania imion przez dzieci. Gdy wszystkie ziarenka opadną na ziemię, mogą rozkwitnąć, wznosząc rączki wysoko do góry, wyciągając się i stając na palcach do słońca. Prowadzący zbiera ziarenka ryżu, chwytając dzieci za ręce i tworząc z nimi wężyka, a następnie okrąg.

2. Poszukiwanie imion

Dzieci otrzymują wietnamskie nakrycia głowy zwane Non, (**załącznik 1**) przygotowane wcześniej przez osobę prowadzącą zajęcia. Następnie losują imię jednej z osób w grupie. Dzieci zakładają nakrycia głowy, a prowadzący zawiązuje im oczy przepaską. Krążą one po sali (podobnie jak w ciuciubabce), poruszając się bardzo powoli. Starają się odnaleźć właściciela nakrycia głowy – uczestnika zabawy, którego imię przed chwilą wylosowali. Pytają więc każdego kogo napotkają, jak ma na imię. Nie zdejmują przy tym opaski, chyba że natrafią na wylosowaną osobę. Wówczas wręczają jej swój wietnamski kapelusz Non. Zabawa trwa dopóki wszyscy uczestnicy nie znajdą osób, których imiona wylosowali i nie wręczą im nakryć głowy. Zabawę można rozbudować o powtórzenie

imion. Dzieci stają w kręgu i kolejno prezentują swoje nakrycie głowy, mówiąc: „Mam na imię ... i swój kapelusz Non dostałam/łem od ...”.

Wietnam i historia wodnego teatru

3. Daleka podróż

Po części integracyjnej wszyscy zasiadają w kręgu. Prowadzący pyta, z czym kojarzą się dzieciom ryż i oryginalne kapelusze, które mają na głowach. Naprowadza je, zadając pytania dodatkowe, np. czym je się ryż?, jaki kształt mają kapelusze? etc. Za każdą dobrą odpowiedź prowadzący daje dzieciom jedną literkę nazwy państwa, do którego wspólnie się za chwilę przeniosą. Po skompletowaniu wszystkich liter, nazwa WIETNAM zostaje głośno odczytana i powtórzona przez wszystkie dzieci. Jeżeli uczestnicy brali wcześniej udział w zajęciach dotyczących Wietnamu, można od razu przejść do gry w ciepło-zimno, ponieważ wówczas nie będzie potrzebne szersze wprowadzenie w tematykę zajęć. Podczas gry dzieci powinny znaleźć schowane na sali litery lub sylaby, łączące się w wyrazy TEATR, LALEK, WODNYCH. Będą one punktem wyjścia do kolejnej zabawy. Jeśli jednak grupa nie uczestniczyła we wcześniejszych zajęciach, dotyczących Wietnamu, dobrze jest, by pokazać go na mapie, zwracając uwagę, gdzie znajduje się Polska, pytając o to, czy jest daleko, czy może blisko od Wietnamu i starając się dowiedzieć, czy dzieci mają już wiadomości na temat tego państwa.

4. Muzyczna historia

Prowadzący pyta uczestników, co to może być teatr lalek wodnych? Naprowadza ich, pytając, z czym kojarzy im się teatr, czy można w teatrze wykorzystać lalki, w jaki sposób, jak może wyglądać teatr lalek wodnych? Dzieci starają się odpowiedzieć, tworząc swoje wyobrażenie na ten temat. Następnie, prowadzący uzupełnia opis teatru przedstawiony przez dzieci, pokazuje im zdjęcia z teatru lalek wodnych i zaprasza do zapoznania się z jego historią (**załącznik 2**).

Przy dźwiękach muzyki wietnamskiej dzieci dowiadują się, że teatr ten zrodził się na wietnamskich polach ryżowych. W takt muzyki imitują prace

w polu: spulchnianie ziemi, nawadnianie pola, sianie ziarenek ryżu w wilgotnej glebie; na koniec zbierają plony. Kiedy spada deszcz, tańczą po ryżowym polu. Jednak, gdy woda wzbiera, ukrywają się szybko w domu (w jednym rogu sali) i czekają, aż deszcz ustanie. Wyobrażają sobie, że wszędzie jest pełno wody. Właśnie jej powierzchnia stała się dla Wietnamczyków sceną i inspiracją przedstawień.

Wielka sztuka

5. Malowana opowieść

Uczestnicy zajęć dostają od prowadzącego lalki, wycięte wcześniej z pianki (**załącznik 3**), kredki pastelowe, kartki i ołówki. Ponadto, prowadzący pokazuje im ilustracje lalek wodnych, występujących w wietnamskich przedstawieniach (**załącznik 4**) i tłumaczy, że teraz razem wykonają podobne lalki, ale jako tworzywo, zamiast tradycyjnego drewna figowego, posłużą im papierowe formy z pianki.

Dzieci słuchają, czytanej przez prowadzącego, „Opowieści o kamiennym psie” (**załącznik 5**), starając się zapamiętać ilość występujących w niej postaci. Wymieniają je po wysłuchaniu opowieści. Następnie wybierają jedną postać i przystępują do rysowania jej na, wyciętej wcześniej, piankowej formie lalki (tak jak ją sobie wyobrazili podczas czytania legendy przez prowadzącego). Prowadzący może powtórzyć czytanie opowieści jeden lub nawet dwa razy, podczas gdy dzieci wykonują swoje lalki. Kiedy będą już one skończone, prowadzący może wyjawić dzieciom tajemnicę sterowania lalkami przez wietnamskich aktorów, przechodząc jednocześnie do kolejnej zabawy.

6. Magiczne patyczki

Do pełnego wyposażenia, powstałych przed chwilą, lalek wietnamskiego teatru wodnego potrzebne jest narzędzie, które da możliwość kierowania nimi na scenie. Mogą do tego celu posłużyć plastikowe patyczki używane zwykle do balonów. Dzieci przyczepiają do swojej lalki dwa długie patyczki, wykonane z połączonych ze sobą krótszych patyczków (**załącznik 6**). Pomocne będą tu spinacze do bielizny i taśma klejąca.

Wszyscy poruszają swoimi lalkami, trzymając jedynie za patyczki, dzięki czemu sprawdzają jednocześnie stabilność kukietek. Chcąc jednak lepiej wprawić się w tej wyszukanej grze aktorskiej, dzieci muszą przejść jeszcze próbę zręcznościową.

7. Próba prawie generalna

Rozdajemy dzieciom balony. Ważne, by do wyboru były dwa balony tego samego koloru. Będą one bowiem wyznaczać partnera do pary, który jest niezbędny do wykonania tego zadania. Uczestnicy szukają osoby, która posiada balon tego samego koloru, co oni. Gdy wszyscy mają już swoją parę, biorą do rąk lalki, trzymając je za patyczki i stają naprzeciw siebie tak, aby lalki również były zwrócone przodem jedna do drugiej. Pomiędzy lalki wkładają balon i starają się przejść z jednego końca sali do drugiego, nie upuszczając go. Po kolei każda para wykonuje zadanie dopóty, dopóki nie uda się go dokończyć, donosząc balon do drugiego rogu sali. Wcześniej dobrze jest wyznaczyć linię startu i mety. Przedstawiając zadanie, warto wspomnieć również o wielkiej i trudnej sztuce kierowania lalkami, która zrodziła się w wietnamskich wioskach. Była ona tak skomplikowana, że stanowiła tajemnicę dla mieszkańców sąsiednich wiosek. Do dziś, wiele lalek i scen jest tak skomplikowanych, że potrzeba nawet 2 lub 3 aktorów, by mogli wspólnie poruszać jedną lalką.

Zakończenie

8. Ruchome lalki

Kulminacją zajęć będzie próba odegrania kilku scenek za pomocą lalek, przygotowanych przez dzieci. Prowadzący nakleja na podłozie prostokąt, używając do tego celu taśmy malarskiej. Będzie on służył jako akwen wody, czyli scena teatru lalek wodnych. Warto położyć w jego obrębie niebieski materiał imitujący wodę. Jeśli zajęcia odbywają się na świeżym powietrzu, można spróbować „urealnić” wodną scenę, używając dmuchanego baseniku dla dzieci wypełnionego wodą.

Dzieci pozostają w parach dobranych podczas wcześniejszego zadania. Każda z par dostaje zadanie do wykonania na scenie, oczywiście z

użyciem lalek (**załącznik 7**). Jest to krótka scenka, np. inscenizacja zabawy w berka. Pozostali uczestnicy zajęć, występujący w roli widzów, starają się odgadnąć, co przedstawiają lalki będące na scenie, kierowane przez ich kolegów i koleżanki. Zabawę można rozbudować o odegranie wybranych scen z „Opowieści o kamiennym psie”, wzbogacając występ dźwiękami muzyki wietnamskiej.

Załącznik 1 – kapelusz Non (wydrukować na kartce formatu A-3, skserować, wyciąć i podkleić) oraz rysunek postaci w kapeluszu Non;

Załącznik 2 – teatr lalek wodnych: opis, historia, zdjęcia;

Załącznik 3 – forma lalki wodnej - odrysować na piance i wyciąć;

Załącznik 4 – ilustracje lalek wodnych;

Załącznik 5 – „Opowieść o kamiennym psie”;

Załącznik 6 – krótki opis patyczków do lalki i rysunek, przedstawiający przymocowanie ich do kukietki;

Załącznik 7 – propozycje scenek do odegrania w parze.